

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Περίληψη

Ο αρθρογράφος πραγματεύεται την κατάπτωση της δημόσιας ζωής, ανιχνεύοντας τη σήψη της σε διάφορους τομείς. Αρχικά επισημαίνει ότι όλοι επιρρίπτουν στους άλλους την ευθύνη, προκαλώντας συχνά την αγανάκτηση εκπροσώπων διάφορων τομέων της δημόσιας ζωής. Διαπιστώνει την αντίθεση ανάμεσα στο παρελθόν, όπου όσοι επιθυμούσαν κοινωνικές αλλαγές αντιμετώπιζονταν καχύποπτα, και στο παρόν, όπου η πλειοψηφία δεν θέλει να θεωρήσει ότι ενώ προσπαθεί τα πράγματα δεν πάνε καλά, γεγονός που ωστόσο είναι εμφανές από όλους. Προσθέτει ότι όλοι πιστεύουν ότι κάνουν το καθήκον τους, διαφέροντας πάντα από τους άλλους, που με τις πράξεις τους ευθύνονται για τα φαινόμενα κατάχρησης και διαφθοράς. Τελειώνει προβάλλοντας τον εφησυχασμό του σύγχρονου ανθρώπου και την απραξία του για την ανατροπή της κατάστασης.

B1. Με την ευρεία χρήση των ερωτήσεων ο συντάκτης του κειμένου πετυχαίνει να κερδίσει την προσοχή του αναγνώστη, δίνοντας ζωντάνια και παραστατικότητα σε όσα γράφει. Οι ερωτήσεις αποσκοπούν στο να εγείρουν τον προβληματισμό του δέκτη για τα φαινόμενα διαφθοράς στο δημόσιο βίο, ενώ συγχρόνως, σε ορισμένα σημεία, προσδίδουν στα γραφόμενα μια χροιά ελαφράς ειρωνείας (π.χ. «Θα παραπονεθείτε για τη λειτουργία της Δικαιοσύνης; Για στημένες δίκες, άδικες αποφάσεις, αρπακτικούς δικηγόρους;»).

B2. Το κείμενο είναι άρθρο. Πρόκειται για δημοσίευμα σε εφημερίδα που πραγματεύεται ένα επίκαιρο θέμα γενικού ενδιαφέροντος. Σκοπός του είναι να παρουσιάσει και να ερμηνεύσει, μέσα σε μικρή έκταση λόγου, το φαινόμενο της εκτεταμένης διαφθοράς του δημοσίου βίου.

B3. Στο κείμενο επικρατεί, ως τρόπος πειθούς, η επίκληση στο συναίσθημα. Ο συντάκτης διεγείρει συγκινησιακά το ακροατήριο, κάνοντας χρήση της ειρωνείας. Πρόκειται για ιδιαίτερα ισχυρό μέσο, γιατί καθώς ο δέκτης συμμερίζεται πρόθυμα την ειρωνεία του πομπού, αποκτά ευνοϊκή διάθεση απέναντί του. Επιπλέον χρησιμοποιούνται λέξεις και φράσεις με συναισθηματική φόρτιση¹. Με αυτό τον τρόπο προσπαθεί να παρουσιάσει πιο άμεσα το πρόβλημα που θίγει και να αφυπνίσει τον προβληματισμό του αναγνώστη.

1. (π.χ., «στημένες δίκες, άδικες αποφάσεις, αρπακτικούς δικηγόρους» (3^η παράγραφος), «παντού θα βρείτε... παραδόσεων της» (4^η παράγραφος).

B4. Λέξεις με συνυποδηλωτική σημασία

α. «παιχνίδι κοινωνικής συναναστροφής» (1^η παράγραφος)

β. «στημένες δίκες» (3^η παράγραφος)

γ. «αρπακτικούς δικηγόρους» (3^η παράγραφος)

δ. «γκρίζα ... πλειοψηφία» (5^η παράγραφος)

ε. «... να αποδράσουμε καβάλα στις καλές μας προθέσεις» (8^η παράγραφος)

Οι ίδιες λέξεις με τη δηλωτική τους σημασία σε προτάσεις.

α. Το παιχνίδι ωφελεί σημαντικά την ψυχοσωματική υγεία του παιδιού.

β. Στημένος στον τοίχο περίμενε να τον εκτελέσουν.

γ. Τα αιλουροειδή είναι κατεξοχήν αρπακτικά θηλαστικά.

δ. Τα ρούχα του είχαν γκρίζες αποχρώσεις.

ε. Δεν είναι πλέον σύνηθες το θέαμα ανθρώπων καβάλα σε άλογα.

B5. Η κατάπτωση του δημόσιου βίου και τα γενικευμένα φαινόμενα διαφθοράς είναι, κατά κοινή ομολογία, τα μεγαλύτερα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας. Όλοι, πλέον, είναι πεπεισμένοι ότι η φιλαυτία, ο εγωισμός, η τάση εύκολου και γρήγορου πλουτισμού, το πάθος για κοινωνική ανάδειξη και επίδειξη, η κακή οργάνωση και η έλλειψη προγραμματισμού ευθύνονται γι'αυτά τα φαινόμενα. Το οξύμωρο είναι ότι ποτέ δεν παραδεχόμαστε ότι και εμείς είμαστε μέρος αναπόσπαστο αυτού του συστήματος, γι'αυτό και πάντα επιρρίπτουμε ευθύνες στους άλλους. Συνεπώς, με αυτή τη στάση δεν κάνουμε τίποτε άλλο από το να διαιωνίζουμε τη δυσάρεστη αυτή κατάσταση της δημόσιας ζωής.

Γ. α) Χώροι στους οποίους ενδημούν φαινόμενα λαϊκισμού και διαφθοράς.

Πολιτική ζωή

Εκδήλωση φαινομένων αναξιοκρατίας, πελατειακών σχέσεων, ψηφοθηρίας, πολιτικός λόγος που διακρίνεται από δημοκρατία, υποσχυσολογία και συχνά είναι προπαγανδιστικός, προσπάθεια πολιτικών για εξασφάλιση της εύνοιας του λαού μέσω τυπικής και επιφανειακής μίμησης του τρόπου ζωής και της γλώσσας του.

Δημόσια διοίκηση

Αναξιοκρατία, δωροληψίες, καταπάτηση θεσμών, έλλειψη οργάνωσης.

Σύστημα δικαιοσύνης

Κρούσματα νεποτισμού, δωροδοκίας και έλλειψης ισονομίας.

Εκπαίδευση

Τάση κολακείας των νέων από εκπαιδευτικούς, βαθμοθηρία που ενισχύεται από γενναίες παροχές βαθμών, ανεδαφικές υποσχέσεις για ίσες ευκαιρίες και δωρεάν παιδεία, συνεχείς εξαγγελίες για κατάργηση εξετάσεων και πιο εύκολη πρόσβαση στα πανεπιστήμια.

MME

Κολακεία του καταναλωτή από διαφημιστικά μηνύματα, υπερπροβολή και ωραιοποίηση εκπομπών τύπου «ριάλιτι», εκμετάλλευση του ανθρώπινου πόνου, αποπροσανατολισμός από τα ατομικά και κοινωνικά προβλήματα, προβολή στρεβλών προτύπων ζωής.

Πολιτισμός

Διαστρέβλωση της λαϊκής τέχνης, υποκουλτούρα, άκριτος μιμητισμός και προβολή ξενόφερτων πολιτιστικών στοιχείων, εμπορευματοποίηση της τέχνης με αποτέλεσμα τη διαστροφή της αισθητικής του λαού.

Αθλητισμός

Ηρωοποίηση των αθλητών, υπέρμετρη προβολή αθλημάτων που συγκεντρώνουν την προτίμηση της πλειοψηφίας, διοργάνωση ολυμπιακών αγώνων εν ειδει συγχρόνου υπερθεάματος στο όνομα της αναβίωσης του πανάρχαιου αθλητικού ιδεώδους.

Θρησκεία

Τάσεις εξαπάτησης της ελπίδας των πιστών, οικονομικά και διοικητικά σκάνδαλα.

Καθημερινή κοινωνική ζωή

Αγένεια, βωμολοχία, βάρβαρη – βάνουση συμπεριφορά, που συχνά ωραιοποιείται, διασκέδαση και ψυχαγωγία μέσω δραστηριοτήτων που υποβαθμίζουν την καλλιέργεια και τη μόρφωση.

β) Αιτίες που δημιουργούν αυτά τα φαινόμενα

Πολιτικές

Κρίση του δημοκρατικού πολιτεύματος: χειραγώγηση του λαού, εξυπηρέτηση πολιτικών-κομματικών σκοπιμοτήτων, απολιτικότητα.

Οικονομικές

Ευμάρεια που οδηγεί στην αδράνεια, εξυπηρέτηση οικονομικών συμφερόντων με κάθε τίμημα, επικράτηση υλιστικού προτύπου ζωής.

Πνευματικές

Υποκουλτούρα, έλλειψη ουσιαστικής παιδείας που συντελεί στην απουσία κριτικής ικανότητας. Πνευματική μονομέρεια πολιτών με απότοκο τη χαλάρωση των απαιτούμενων πνευματικών αντιστάσεων.

Κοινωνικές

Η αστικοποίηση που ευνοεί τη μαζοποίηση, η αλλοτρίωση εξαιτίας του βιομηχανικού τρόπου ζωής, κοινωνικά προβλήματα όπως ανεργία, υποαπασχόληση, βία, φανατισμός, η κρίση της οικογένειας.

ΜΜΕ

Εξυπηρέτηση πολιτικών και οικονομικών σκοπιμοτήτων, ανεπάρκεια δημοσιογραφικών λειτουργιών, μη τήρηση δημοσιογραφικής δεοντολογίας.

Ηθικές

Κρίση αξιών, ηθική χαλάρωση, στείρος ατομισμός, αποξένωση πολίτη από το κράτος, ευδαιμονιστική αντίληψη για τη ζωή, κυριαρχία καταναλωτικού πνεύματος.

Ψυχολογικές

Απογοήτευση από την κατάρρευση των ιδεολογιών και την επικράτηση του πνεύματος του ωχαδερφισμού, η έμφυτη τάση του ατόμου να αρέσκεται στην κολακεία.